

ПРОДУКТИВНІ І БІОЕНЕРГЕТИЧНІ ОЗНАКИ КОРІВ-ПЕРВІСТОК РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ

О. О. Борщ, кандидат сільськогосподарських наук

О. В. Борщ, кандидат сільськогосподарських наук

Білоцерківський Національний аграрний університет
Соборна площа, 8/1, Біла Церква, Київська обл., 09117, Україна
e-mail: borshcha@outlook.com

Проблема забезпечення населення повноцінними продуктами харчування є важливим економічним, соціальним і політичним фактором. У вирішенні цієї проблеми велику роль відіграє тваринництво, котре є джерелом найбільш повноцінних продуктів харчування людини. Виходячи з цього, особливого значення набуває раціональне використання генетичних ресурсів тваринництва. У багатьох країнах світу, в тому числі і в Україні, поряд з внутрішньопородним вдосконаленням місцевих порід великої рогатої худоби в процесі селекції, широко застосовується міжпородне схрещування [1].

У системі заходів зі збільшення виробництва продукції тваринництва важлива роль відводиться інтенсифікації галузі, яка передбачає поліпшення годівлі й утримання тварин і генетичне вдосконалення порід худоби. За рахунок міжпородного схрещування на фермах товарного типу можливо підвищити якісний склад молока, міцність конституції, тривалість господарського використання та довічного надою корів. У багатьох регіонах країни для цих цілей використовуються швіцька, монбельярдська, айрширська, червона норвезька та інші породи, котрі здатні поліпшити вищезазначені ознаки корів місцевих порід [2, 3].

Метою цієї роботи було вивчити біоенергетичні ознаки корів-первісток вітчизняної чорно-рябої молочної породи та їхніх помісей з швіцькою породою.

Дослідження проводились у ТОВ «Михайлівське» Вінницької області. Для проведення досліджень було сформовано дві групи первісток чорно-рябої породи та їхніх помісей з швіцькою породою по 25 голів у кожній. Енергетичні витрати та біоенергетичну оцінку досліджуваних первісток визначали після закінчення лактаційного періоду.

Кількість енергії, яка витрачається на одиницю продукції тваринництва та на підтримку життєдіяльності організму, дозволяє визначити біоенергетичну ефективність різних технологій виробництва і характеризує їх відповідність біологічним потребам тварин [4].

Результати досліджень показали, що чистопородні чорно-рябі первістки переважали помісних аналогів за показником середньодобового надою упродовж лактації в середньому на 0,35 кг, але поступались за показником масової частки жиру у молоці на 0,08%. При цьому у них були вищі витрати енергії на 1 кг 4-го молока на 0,04 МДж та витрати енергії на 1 МДж енергії молока на 0,13 МДж.

За показником енергетичного індексу, котрий показує яка доля нетто-витрат енергії кормів переходить в енергію молока, чистопородні чорно-рябі первістки переважали помісних на 0,16%. Така ж тенденція прослідковувалась і щодо показника продуктивного індексу (продукція молока, скорегованого на 4%-ну жирність, з розрахунку на 1 МДж нетто-енергії).

Отже, чистопородні чорно-рябі первістки переважали помісних аналогів за середньодобовими надоями молока та основними показниками, котрі характеризують біоенергетичні ознаки тварин: енергетичним та продуктивним індексами.

Список використаної літератури

1. Рубан С. Ю., Борщ О. О., Борщ О. В. Сучасні технології виробництва молока (особливості експлуатації, технологічні рішення, ескізні проекти). Харків : ФОП Бровін О. В., 2017. 172 с.
2. Borshch A.A., Borshch A.V., Lutsenko M.M., Merzlov S.V., Kosior L.T., Lastovska I.A., Pirova L.V. Amino acid and mineral composition of milk from local Ukrainian cows and their crossbreedings with Brown Swiss and Montbeliarde breeds. *Journal of the Indonesian Tropical Animal Agriculture*. 2018. Vol. 43(3). P. 238–246. doi: 10.14710/jitaa.43.3.238-246
3. Борщ О. О., Борщ О. В., Косіор Л. Т., Пірова Л. В., Ластовська І. О. Порівняльний аналіз амінокислотного складу та біологічної цінності білків молока корів чистопородних порід та їх помісей. *Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва*. Біла Церква, 2019. Вип. 1 (147). С. 43–49. doi: 10.33245/2310-9289-2019-147-1-43-49
4. Borshch O.O., Borshch O.V., Lastovska I.O., Kosior L.T., Pirova L.V. The influence of crossbreeding on the protein composition, nutritional and energy value of milk of cows. *Bulgarian Journal of Agricultural Science*. 2019. Vol. 25 (1). P. 117–123.